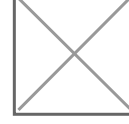

Kıymetli madenlerde değerleme hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	E-11395140-105[VUK-3-4116]-80889
Tarih	15.01.2025

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Defterdarlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : E-11395140-105[VUK-3-4116]-80889

15.01.2025

Konu : Kıymetli madenlerde değerleme

İlgide kayıtlı özelge talep formlarınızın tetkikinden;

- Bankanızın 5411 Sayılı Bankacılık Kanununun faaliyet konuları başlıklı dördüncü maddesinde sayılan işlemleri gerçekleştirmek amacıyla fiziki altın stoğunun bulunduğu,

- Söz konusu altın stokunun 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 274 üncü maddesine göre emtia olarak dikkate alınıp maliyet bedeliyle değerlendiği, ancak 213 sayılı Kanunda 7524 sayılı Kanunla değişiklik yapılarak 2/8/2024 tarihinden itibaren 274/A maddesinin eklendiği ve bu tarihten sonra fiziki altınların borsa rayici ile değerlenmesi gerektiğinin hüküm altına alındığı

belirtilerek, Bankanız stoklarında bulunan fiziki altınların değerlemesinin; 274/A maddesinin yürürlük tarihi olan 2/8/2024'e kadar maliyet bedeliyle, bu tarih sonrasında ise borsa rayicine göre yapılp

yapılmayacağı ile 30/6/2024 tarihi itibarıyla aktifte yer alan fiziki altın stokunun maliyet bedeli ile borsa rayici arasındaki fark tutarının 2024/2 geçici vergi dönemi kurum geçici vergi beyannamesindeki kazancın tespitinde dikkate alınıp alınmayacağı hususlarında Defterdarlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 258 inci maddesinde, "*Değerleme, vergi matrahlarının hesaplanmasıyla ilgili iktisadi kıymetlerin takdir ve tesbitidir.*",

- 259 uncu maddesinde, "*Değerlemede, iktisadi kıymetlerin vergi kanunlarında gösterilen gün ve zamanlarda haiz oldukları kıymetler esas tutulur.*",

- 262 nci maddesinde, "*Maliyet bedeli, iktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi veyahut değerinin artırılması münasebetiyle yapılan ödemelerle bunlara müteferri bilumum giderlerin toplamını ifade eder.*

...",

- 263 üncü maddesinde, "*Borsa rayici, gerek menkul kıymetler ve kambiyo borsasına, gerekse ticaret ve kıymetli madenler borsalarına kayıtlı olan iktisadi kıymetlerin değerlemeden evvelki son muamele gününde borsadaki muamelelerinin ortalama değerlerini ifade eder.*

Normal temevvüçler dışında fiyatlarda bariz kararsızlıklar görülen hallerde, son muamele günü yerine değerlemeye takaddüm eden 30 gün içindeki ortalama rayici esas olarak aldirmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.",

- 274 üncü maddesinde, "*Emtia, maliyet bedeliyle değerlenir. Emtianın maliyet bedeline nazaran değerleme günündeki satış bedelleri % 10 ve daha fazla bir düşüklük gösterdiği hallerde mükellef, maliyet bedeli yerine 267 nci maddenin ikinci sırasındaki usul hariç olmak üzere, emsal bedeli ölçüsünü tatbik edebilir. Bu hüküm 275 inci maddede yazılı mamuller için de uygulanabilir.*",

- 274/A maddesinde, "*Altın, gümüş, platin ve paladyum gibi kıymetli madenler borsa rayici ile değerlenir. Borsa rayici yoksa veya borsa rayicinin muvazaalı bir şekilde olduğu anlaşılırsa değerlemeye esas bedel olarak, bu rayiç yerine maliyet bedeli esas alınır.*

Bu madde hükmü kıymetli maden ile olan senetli veya senetsiz alacaklar ve borçlar hakkında da caridir. Kıymetli maden ile olan mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit alacaklar ve borçlar değerleme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır. Alacak ve borçların değerleme günü kıymetine ircasına ilişkin olarak 280 inci, 281 inci ve 285 inci maddelerde yer alan hükümler bu fıkra kapsamındaki alacak ve borçlar bakımından da geçerlidir."

hükümleri yer almaktadır.

7524 sayılı Kanunun 8 inci maddesi ile 213 sayılı Kanuna eklenen ve 2/8/2024 tarihinden itibaren yürürlüğe giren Vergi Usul Kanununun 274/A maddesi uyarınca, mükelleflerin aktiflerinde tasarruf amacıyla tutmuş oldukları kıymetli madenler ile kıymetli maden ile olan alacak ve borçları borsa rayicisiyle değerlendirilmesi gerekmektedir.

Buna göre 2/8/2024 tarihinden itibaren;

- İşletmelerin **tasarruf amacıyla tutulan ve ticari mal olarak tasarrufa konu olmayan** kıymetli madenleri borsa rayicine göre değerlendirilecektir (Borsa rayici yoksa veya borsa rayicinin muvazaalı bir şekilde oluştuğu anlaşılırsa değerlemeye esas bedel olarak, bu rayiç yerine maliyet bedeli esas alınacaktır).

- Kıymetli maden üretim ve alım-satımı ile iştirak eden mükelleflerin aktiflerinde **ticari mal olarak kayıtlı olan kıymetli madenler** ise 213 sayılı Kanunun 274 üncü maddesi uyarınca emtia niteliğinde olduğundan maliyet bedeli ile değerlendirilecektir.

Bu bağlamda, işletmenin aktifine giriş tarihi fark etmeksizin **tasarruf amacıyla tutulan ve ticari mal olarak dikkate alınmayacak** fiziki altınlar dönem sonlarında borsa rayicine göre değerlendirilecek ve oluşacak değerlendirme farkları kurum kazancının tespitinde dikkate alınacaktır.

Bu minvalde, 2/8/2024 tarihinden önceki tarihlerde aktive alınan ve tasarruf amacıyla tutulan fiziki altınların; 2024 hesap döneminin ikinci geçici vergi dönemi sonunda maliyet bedeli ile değerlendirilmesi, sonraki geçici vergi dönemi ve hesap dönemi sonlarında ise borsa rayicine göre değerlendirilerek oluşan değerlendirme farklarının kurum kazancının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelveğe uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.